voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 13 januari 2026

Onderwerp Onderzoeken Zwolle PFAS, Zeer Zorgwekkende en niet-genormeerde stoffen
Versienummer

Portefeuillehouder Arjan Spaans

Samenvatting
Zwolle doet vervolgonderzoek naar Per- en Polyfluoralkylstoffen (PFAS), Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en niet-genormeerde stoffen (NGS) in grond en grondwater met Rijksmiddelen (SPUK-gelden). We sluiten daarbij aan op de onderzoeken die we de voorgaande jaren hebben uitgevoerd en op de onderzoeken die door de provincie zijn uitgevoerd.

Bijlagen
-

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
Het vervolgonderzoek naar PFAS, ZZS en NGS in grond en grondwater.

Datum 13 januari 2026

Inleiding
Bij de actualisatie van de bodemkwaliteitskaart van Zwolle in 2021 (onder andere ten behoeve van grondverzet) is een gebied aangetroffen waar verhoogde PFAS-gehalten aanwezig zijn. In de periode 2021-2024 heeft Zwolle SPUK-gelden ontvangen voor onderzoek naar de aanwezigheid van PFAS, ZZS en NGS. Om meer inzicht te krijgen, is aanvullend onderzoek nodig,
Hiervoor heeft de gemeente Zwolle SPUK-gelden ontvangen. Zo kunnen we in de periode 2026-2027/2028 verder onderzoek doen naar PFAS en ZZS/ NGS in de Zwolse bodem (grond en grondwater). De voorbereidingen hiervoor zijn gestart en in het 1e kwartaal 2026 zijn hiervoor de plannen van aanpak gereed.

Kader
Omgevingsprogramma Bodem en Ondergrond

Kernboodschap
Zwolle doet onderzoek naar PFAS en ZZS/ NGS met Rijksmiddelen (SPUK-gelden), we sluiten daarbij aan op de onderzoeken die we de voorgaande jaren hebben uitgevoerd.
Ook de resultaten van PFAS-onderzoek dat door de provincie is uitgevoerd gebruiken we als basis. De provincie zal 16 januari met de resultaten van haar onderzoek naar buiten treden en PS informeren.

Toelichting
In de periode 2021-2024 heeft Zwolle SPUK-gelden ontvangen voor onderzoek naar Pfas en zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) en niet genormeerde stoffen (NGS).

PFAS
Bij de actualisatie van de bodemkwaliteitskaart van Zwolle in 2021 (onder andere ten behoeve van grondverzet) is een gebied aangetroffen waar verhoogde PFAS-gehalten aanwezig zijn. Omdat dit een specifiek afwijkende kwaliteit is moest dit gebied uitgesloten worden van de bodemkwaliteitskaart. Hiermee was het grondverzet in en vanuit dit gebied lastiger. Om het grondverzet toch kunnen faciliteren was het wenselijk om nader te bepalen in welke gebieden diffuus verhoogde PFAS-gehalten voorkomen. Met de toegekende middelen is in de periode 2022 tot 2023 een historisch en chemisch bodemonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek waren zodanig dat het grondverzet weer deels gefaciliteerd kan worden.

In de periode vanaf 2026 werken we toe naar een verder en breder inzicht in de actuele situatie rond PFAS, de verspreidingswijzen en indien nodig de te nemen maatregelen.

ZZS en NGS
Op 2 plekken in het buitengebied (zuidelijk en noordelijk) en op een locatie in het centrumgebied hebben we een uitgebreide analyse van het grondwater uitgevoerd. Hiervoor hebben we een zo'n breed mogelijk net uitgezet tot op grote diepte in onze ondergrond om een beeld te krijgen welke stoffen er in Zwolle in het grondwater aanwezig zijn. De conclusie hieruit is dat het buitengebied relatief schoon is: we hebben niet veel stoffen aangetroffen, en de concentraties zijn erg laag. Op de binnenstedelijke locatie vonden we wel meer onbekendere stoffen in met name het diepere grondwater, waaronder ook PFAS. Dit is eigenlijk altijd veroorzaakt door menselijke handelen in het verleden. Vergeleken met (beperkte) landelijke informatie hierover is de algemene situatie in Zwolle niet verontrustend.

In de periode vanaf 2026 gaan we aanvullend onderzoek doen en zullen we ons onder andere richten op gevoelig gebruik van grondwater.

Provincie Overijssel
De provincie Overijssel heeft de afgelopen jaren ook onderzoek gedaan naar het voorkomen van PFAS vervuilde locaties in Overijssel. Dit betreft geen onderzoek op het grondgebied van Zwolle omdat Zwolle zelf bevoegd gezag is op dit terrein. Wel gebruiken we, naast de resultaten van ons eigen eerdere onderzoek, de opgedane kennis en ervaring van de provincie Overijssel in ons verdiepend vervolgonderzoek.

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Binnen de onderzoeken werken we nauw samen met provincie, waterschap en waar het grondwater betreft ook met Vitens. Op dit moment is nog geen sprake van verdere actieve participatie. Het zijn fysieke onderzoeken die waar mogelijk worden uitgevoerd op openbaar gebied. Op basis van de uitkomsten van de onderzoeken en eventuele vervolg zal een communicatie en participatieproces worden ingezet.

Communicatie
Communicatie zal zich in eerste instantie richten op het uit te voeren onderzoek, de zichtbare werkzaamheden (zoals grondboringen en veldwerk) en de omgeving waar dat plaatsvindt. Hiervoor zal nog een communicatieaanpak worden opgesteld.

Financiën
De kosten voor de onderzoeken worden volledig gedekt met Rijksmiddelen (SPUK-gelden) en zijn reeds opgenomen in de begroting. Het gaat om €415.000 voor PFAS onderzoek en €548.000 voor onderzoek naar ZZS/ NGS. De onderzoeken worden door marktpartijen uitgevoerd.

Risico’s
Er is geen sprake van risico’s in relatie tot het uitvoeren van dit onderzoek.

Vervolg
De plannen van aanpak voor de vervolgfase en onderzoek van zowel SPUK PFAS als SPUK ZZS/ NGS zijn het eerste kwartaal 2026 gereed. Het daadwerkelijke onderzoek zal in de periode 2026-2028 plaatsvinden. De uitkomsten van het vervolgonderzoek zal vervolgens worden gedeeld met de raad.

Openbaarheid
Deze raadsbrief en alle bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

Burgemeester, Peter Snijders

Datum 13 januari 2026

Secretaris, Dick Emmer